Tiit Parts – iseõppinud tarkvaraspets

17 aastat tagasi - 14.10.2009 Autor: AM

(Arvutimaailm 5/09)

SAP Estoniat juhtiv Tiit Parts töötas enne tarkvaramaailma sukeldumist katsemajandis, kus tegi loomakasvatusega seotud teadustööd. Praegu on ta Eesti hinnatumaid majandustarkvara spetsialiste.

SAP on maailma juhtiv majandustarkvara tootja, mis pakub 26 tööstusharus tegutsevatele ettevõtetele erinevaid rakendusi ja teenuseid, et tõhustada nende juhtimisfunktsioone. Eelmisel aastal otsustas rohkem kui 75 000 kliendiga ja enam kui 120 riigis tegutsev rahvusvaheline kontsern ka Eestisse laieneda.

Eesti on ses mõttes omapärane koht, et ega meil pole kuskilt võtta inimesi, keda oleks spetsiaalselt kuskil majandustarkvara spetsialistiks koolitatud. Peamiselt on ikka tegu inimestega, kel siis kas majanduslik või arvutiteadustega seotud taust. Kõik praegused tuntumad tegijad majandustarkvara vallas on alustanud aastate eest omal käel enda harimist ja niimoodi järk-järgult oma teadmisi kasvatanud. Tiit Parts on üks nendest, kes üheksakümnendate aastate alguses sel viisil alustas. Praegu kuulub ta Eestis tunnustatud majandustarkvara spetsialistide hulka. Tee sinna on olnud aga kaunis omanäoline.

Tegelikult on Parts hariduselt EPA ökonomist, teisisõnu siis põllumajanduse ökonomist. Omandatud erialal ei suutnud mees aga õieti leiba teenidagi, sest suundus kohe pärast ülikooli lõpetamist veterinaaria instituuti, kus asus ametisse teadustöötajana. Teadustöö oli seotud aga loomakasvatusega erinevates katsemajandites.

Et värske ülikoolilõpetaja oli osakonnas kõige noorem ja palk oli tollal nagu ta oli, kujunes inimeste kõige tähtsamaks ja väärtuslikumaks asjaks aeg. Nii kasutasidki elukogenumad kolleegid ära Partsi noorust, mistõttu oli noormees sunnitud tihtipeale kõige pikemaid tööpäevi tegema. Samal ajal soetati osakonda esimene personaalarvuti.

Kõik olid asjade sellise käigu üle õnnelikud. Ühelt poolt muidugi Parts ise, sest tal avanes võimalus oma pikkadel tööpäevadel uue imevidinaga tööd teha. Teisalt ei kurtnud ka Partsi kolleegid, sest tänu arvutile viitsis üks mees pikemaid tööpäevi

vihtuda. See oli tegelikult ka Partsi esimene kokkupuude IT- ja tarkvaramaailmaga. Nagu hiljem selgus, hakkaski tema elu ümber selle maailma keerlema.
Pärast nõukogude võimu kadumist kadusid ka majandid, millesarnases Parts teadustööd tegi. Veiskasvatuse ökonoomika järele puudus ühel hetkel vajadus ning mehel tuli hakata endale uut ülesannet otsima.

Üheksakümnendate alguses lõigi ta kampa inimestega, kellega koos hakati üles ehitama sellist ravimite hulgimüügifirmat, mida praegu tuntakse nime all Tamro Eesti. Et ravimikaubanduses oli vaja jälgida suure hulga ravimite seerianumbreid, partiisid, aegumistähtaegu ja kõike muud sellist, tekkis reaalne vajadus süsteemi järele, mis seda kõike võimaldaks.

„Meie välispartnerid tõid meile siis tutvumiseks sellise tarkvaralahenduse nagu Scala," meenutab Parts.

Oma esimese tutvuse Scalaga tegi mees 1993. aasta detsembris. 1994. aastal istus ta aga koos toonase kaasvõitleja **Ott Kaaluga** maha ning kahepeale juurutati Scala ravimite hulgimüügifirmas ära. Kusjuures kumbki neist polnud varem kunagi sellise lahendusega kokku puutunud. Partsi andmetel töötas sama Scala edukalt veel mõni aasta tagasi Tamros.

Sellest samast ajast saigi tegelikult alguse Partsi huvi majandustarkvara programmide ja infosüsteemide vastu.

„Kui ma sellest ettevõttest lahkusin, teadsin juba päris hästi, millised on Scala negatiivsed ja positiivsed küljed. Otsustasin, et Soomes omandatud teadmisi peaks ka Eestis rakendama."

Seepeale asuski Parts maailmast otsima selliseid majandustarkvara programme, millel poleks Scalaga võrreldavaid nõrkusi. Üsna pea sattus ta Ameerikas Solomoni-nimelise toote otsa. Õige pea hakkas ta seda ka Eestisse tooma ning veidi hiljem ka eestindama. Järgmise sammuna lõi ta juba Solomoni Baltimaade partnerkanalit.
„Solomoni õnnestus siin müüa ja juurutada suhteliselt palju: lugesin hiljem kokku ja sain 85 lahendust. Tolle aja kohta oli seda päris palju," hindab Parts.
2000. aastal ostis Great Plains nimeline ettevõte Solomoni ära. Selle tehinguga otsustati, et Solomon jääb ikkagi Ameerika turgude jaoks ning Euroopasse tullakse Great Plains tarkvaratootega, mille nimeks oli eEnterprise. Et Parts oli juba aastaid siinsel turul asjaga tegelenud, sattus ta punti Great Plainsiga ning

hakkas nende toodet lokaliseerima.

Kuid muutusi oli varuks veel. Vaid paar aastat hiljem tuli teade, et Microsoft sukeldub majandustarkvara ärisse ning ühe sammuna osteti ära Great Plains. Tiit Partsile tegi aga Microsoft ettepaneku asuda oma majandustarkvara poolt Eestis juhtima. Niisama ootamatult oligi mees maailma ühe tuntuima ettevõtte palgal, kus ta töötas 2007. aastani.

Partsi sõnul on kõik need sündmused toimunud üsna kiiresti ning teinekord imestab isegi selle üle, kuhu karjäär teda kandnud on. Sest kui asi 1993. aastal põlve otsas tegemisest alguse sai, polnud kellelgi mingeid majandustarkvara alaseid teadmisi, rääkimata siis veel vastavast terminoloogiast või selle valdkonnaga kaasnevatest ärilistest nüanssidest. Seega kuulub Parts vähemalt kohalikul tasandil selle ala pioneeride hulka.

Hoolimata 16aastasest kogemusest sel alal tunnistab ta tänagi, et õpib peaaegu iga päev midagi uut. Või nagu ta ise ütleb: „Me peame õppima muu maailma käest äritegemist.”

SAP Estonia juhina töötab Tiit Parts läinud aasta 1. augustist. Samas tunnistab ta, et SAP meelitas teda enda palgale peaaegu aasta aega. Kohe ei soovinud ta aga käsi lüüa, vaid otsustas võtta veidi mõtlemisaega.

Ettevaatlikuks muutis see, et ühe korra oli ta SAP tulekut sellesse turusektorisse juba näinud. See toimus aastal 2000, kuid siis lõppes see ebaõnnestumisega. „SAP tegi toote poolt kõik vajaliku: muutis hinnastust jne. Samas ei toodud juurde konsultatiivset jõudu. Et ei mõeldud uue partnerkanali loomisele, kes tuleks värskelt turule ja suudaks rahuldada ettevõtete vajadused, suri asi välja. Sellise asjaga ei tahtnud ma tegeleda. Olen kogu aeg olnud seisukohal, et taoline äri peab käima läbi partnerite, kelle ergutamine peaks olema salavõti, mis kogu selle asja tööle paneb,” selgitab ta.

Praegu on Eestis Partsi hinnangul üle 40 SAP majandustarkvara kliendi. Valdav osa neist on suured tegijad, kes kasutavad SAP lahendusi läbi korporatsioonide, emafirmade. Peaasjalikult ongi täna SAP fokuseerinud end suurettevõtetele. Või siis riigiasutustele.

„Näiteks siseministeeriumit huvitas selline SAP tarkvaralahendus, kuidas prognoosida tulevikus politseinike arvu. Nimelt on maailmas selline lahendus, kuhu on võimalik sisestada kõik kuriteod ning mis siis selle põhjal arvestab välja,

kui palju ja milliseid politseinikke on meil näiteks viie aasta pärast vaja," räägib Parts.
Partsi ülesandeks SAP Estonia juhina on ühest küljest juurde saada uusi SAP majandustarkvara kasutajaid, teisalt aga tagada olemasolevate klientide rahulolu. „Meie ülesandeks on turgu kütta. See tähendab eeskätt organiseerida partnerite tegevust: koolitada neid, teha nendega koos turundusüritusi, käia koos klientide juures jne. Ehk panna partnerid huvituma ärist," selgitab Parts.
Praegu on SAP Estonial seitse partnerit, mis tähendab, et SAPga tegeleb Eesti praegu 75–100 inimest. SAP on oma funktsionaalsuses väga lai tarkvarapakett, mis tähendab, et paljud kliendid kasutavaid vaid väikest osa selle võimalustest. Nii saabki pidevalt aidata klientidel juurutada uusi lahendusi.

Näiteks SAP tarkvarapaketi see osa, millega hallata inimressurssi, on Eestis praegu väga vähe kasutusel. Teisisõnu on SAP kasutavatel ettevõtetel võimalik saada hea ülevaade sellest, millised inimesed ettevõttes töötavad, milline on nende taust, nende potentsiaal, koolitus jne. Ilma tarkvara abita selliseid andmeid vähegi suurem organisatsiooni ei halda. Samas on nii mõnedki kohalikud organisatsioonid (Haigekassa, Rahandusministeerium) hakanud viimasel ajal ka sellele mõtlema. Partsi kinnitusel kasutavad arenenud riikides ettevõtted ja asutused väga aktiivselt kõike personaliga seonduvat.

„Minu eesmärk on teha SAPst Eestis laialdasemalt kasutatav tarkvara," tunnistab Parts.

Kuid miks peaks üldse SAPd Eestisse tooma? Partsi hinnangul kulub ka Eestis ära SAP rahvusvaheline kogemus, äripraktika.

„SAP taga peitub kolmekümneaastane praktika, kuidas mingit äri ajada," põhjendab ta. „Et meie ajalugu äriajamisel on lühike, on ka meie kogemus lühike. See on koht, kus SAP saab ettevõtetele abiks olla."

Kuigi praegu kuulub SAP oma majandustarkvaraga kohalikul turul viie suurema firma hulka, on Tiit Partsil seda positsiooni kavas oluliselt parandada. Kõige suurem firma praegu Eestis majandustarkvara poolel on tema hinnangul Microsoft, kellele järgnevad Epicor ja Oracle.

„Minu plaan on nelja aasta pärast olla SAPga teisel positsioonil. Selle määrab ära konsultatiivne jõud. Mina näen küll, et SAPga võtame turgu nende klientide seas, kes ei kasuta ühtegi mainitud tarkvaradest, samuti usun, et osa klientidest võtame teistelt üle."

Ambitsioonid peavadki SAP Estonia juhi kinnitusel kõrged olema. SAP tööintervjuul teatas ta näiteks, et ei soovi ettevõttesse tööle tulla juhul, kui asju aetakse vanamoodi. Ehk selliselt, et Riia kontoris istub üks inimene, kes siis kolme Balti riigi vahel e-kirju vahendab.

„Minu soov SAPsse tulles oli maailma muuta. Kui ma seda teha ei saa, lähen ära. Ma olen suhteliselt suurte kogemustega ja suhteliselt tegusas eas, et peaksin oma aega tooli peal istumisega raiskama."

ARVAMUSED

Rain Laane, Microsoft Eesti juht (rain.jpg)

Tiidul on väga kõrged teadmised majandustarkvara ärist, turust ja kommuunist ning ta on Eestis selle ala tipp. Kuigi hariduselt on ta agronoom, on minu arvates tema koht ikkagi äris. Tegu on sooja, muheda ja rahuliku inimesega. Lisaks on ta suurepärane seltskonnahing ja Microsofti bändis oli ta meie vaimne liider.

Margus Tammeraja, HÄT Systemsi tegevjuht (margus.jpg)

Tiidu puhul on tegu äärmiselt laia silmaringi, avatud ja sõbraliku inimesega. Majandustarkavara spetsialistina on ta pigem organisaator. Tänu temale on Eestis alguse saanud mitmed tarkvaraprojektid. Ma arvan, et kui ta poleks sellise organisaatori võimetega, siis võib-olla tõesti töötaks ta kuskil põllumajandusspetsialistina.

KRIIS

Majanduskriis loob võimalusi

Majanduskriis on jätnud jälje ka SAP Estonia tegevusse. Nimelt on ettevõte täiendavate inimeste töölevõtmise praegu külmutatud.
Samas näeb Tiit Parts, et kriis loob tarkvaramüüjatele ja –tootjatele häid võimalusi. Sest kui ettevõtted peavad kriisi mõjul oma majandusprotsessides midagi muutma, peavad nad muutma ka oma selgroogu. Ühest küljest on seda võimalik teha läbi mõne uue tarkvara kasutuselevõtu või olemasoleva tarkvara kohendamise. Sellises situatsioonis peitubki võimalus ettevõtetele tarkvara müüa, sest ettevõtted vaatavad oma äriprotsesse üle. Praegu pole need protsessid majanduses veel alanud. „Need asjad tulevad väikse nihkega," usub Parts. „Umbes aasta pärast kasvab majandustarkvara ostmine ja ümberjuurutamine. Ma arvan, et ettevõtjad hakkavad sellele mõtlema selle aasta lõpus, järgmise alguses."

Minu tööpäev

One man show

Oma tööpäeva alustan umbes 9st, mis algab kiirelt e-kirjade läbilugemisega. On asju, mida saab kohe ära lahendada, osa asju panen aga *to do* listi, ehk tegemiste nimekirja. Et ressurss on piiratud ja töötan praegu SAP Estonias üksi, pean alati otsustama, mida ning millises järjekorras ma teen. See on efektiivsuse küsimus. Pean oma asju prioritiseerima. Töid tuleb teha igasuguseid. Ma katsun selle aja päevast, mil kõik inimesed on tööl, kulutada suhtlemisele. Kohtun klientide ja partneritega. Kui mul sellelaadseid kohtumisi pole, siis arvutan kas hindu, koostan teatud lepinguid või valmistan mingisuguseid pakkumisi ette. Kõige väärtuslikumaks pean sellist tööaega, kui ma otseselt peale mõtlemise midagi muud ei tee. Siis panen jalad aknalauale, joon kohvi ja loon uusi plaane. Katsun töölt lahkuda kell 18, mis küll alati ei õnnestu.

Minu puhkepäev

Põhihobiks muusika

Puhkepäevadel tegelen aktiivselt oma hobiga. Kui ma töö juures olen ratsionaalselt mõtlev inimene, siis töövälisel ajal üritan olla irratsionaalne. Aeg-ajalt teen sporti, aga minu suur armastus ja kirg on muusika – ma mängin kitarri. Meil on päris mitu bändi, kus ma kaasa löön. See tähendab, et pean end heas vormis hoidma, sest peaaegu iga päev mängin tund kuni kaks tundi kitarri. Meie üks bänd tegutseb juba tudengipäevadest ja selle nimi on Tip-Malts. Samuti käin abistamas ansamblit Eesti ning siis on olemas ka üks selline pungiprojekt, kus ma mängin koos oma pojaga kitarri. Muusika on koht, kus ma end maha laen. Samas on muusika ka see koht, millele ma raha kulutan.

RAIGO NEUDORF

FOTO: **Stanislav Moškov**

- Tegijad